

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets § 71-tilsyn

Dato: 05-03-2020
Enhed: FOPS
Sagsbeh.: DEPMAS
Sagsnr.: 2001652
Dok. nr.: 1122038

Folketingets § 71-tilsyn har den 10. februar 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 32 (Alm. del) til sundheds- og ældreministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 32:

”Kan ministeren sige noget om, hvorvidt det er bestemte grupper af patienter, der flest gange udsættes for anvendelse af tvang i psykiatrien, og er der f.eks. gennemgående fællestræk ift. årsagen til anvendelsen af tvang eller andre karakteristika?”

Svar:

Der er tale om et meget bredt spørgsmål, som kan besvares på flere forskellige måder og i forskelligt omfang. For at besvare spørgsmålet inden for rammerne af et alm. del, har Sundheds- og Ældreministeriet bedt Sundhedsdatastyrelsen om et bidrag med fokus på de berørte patienternes alder, køn og diagnoser. Jeg henholder mig til bidraget fra Sundhedsdatastyrelsen, som fremgår nedenfor:

”For at belyse spørgsmålet har Sundhedsdatastyrelsen opgjort patienter efter køn, alder (0-17 årige/18+ årige) og udvalgte diagnosegrupper (diagnoser i forbindelse med sygehuskontakt) og fordelt efter antal tvangsforanstaltninger i 2018.

Der er i opgørelsen afgrænset til de tvangsformer, som anvendes hyppigst i psykiatrien:

- fastholdelse
- bæltefiksering
- akut beroligende medicin

Følgende udvalgte diagnosegrupper indgår:

- DF00-09 - Organiske inklusive symptomatiske psykiske lidelser
- DF10-19 - Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af psykoaktive stoffer
- DF20-29 - Skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser
- DF30-39 - Affektive sindslidelser
- Øvrige DF-diagnoser samt udvalgte diagnoser vedrørende tilsigtet selvskade og overfald/mishandling

Diagnosegrupperne er defineret i samarbejde med regionerne og er bl.a. anvendt i diverse analyser vedrørende tvang i psykiatrien.

Det bemærkes, at der er tale om en rent beskrivende opgørelse. Dvs. det kan f.eks. ikke på baggrund af opgørelsen slutes, at det at være kvinde frem for mand i sig selv øger risikoen for at blive udsat for over 10 tvangsforanstaltninger.

Opgørelserne fremgår af tabel 1-3.

Tabel 1
Unikke patienter efter køn og antal tvangsforanstaltninger, antal og andel, 2018

Antal tvangsforanstaltninger	Mand		Kvinde		I alt	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
1-2	828	57%	603	48%	1.431	52%
3-5	383	26%	300	24%	683	25%
6-10	172	12%	157	12%	329	12%
Over 10	82	6%	205	16%	287	11%
I alt	1.465	100%	1.265	100%	2.730	100%

Anm.: Der er afgrænset til følgende tvangsformer: fastholdelse, bæltefiksering samt akut beroligende medicin.

Kilde: Register over tvang i psykiatrien, Sundhedsdatastyrelsen

Tabel 2
Unikke patienter efter alder og antal tvangsforanstaltninger, antal og andel, 2018

Antal tvangsforanstaltninger	Voksen		Børn/unge		I alt	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
1-2	1.358	52%	73	54%	1.431	52%
3-5	650	25%	34	25%	683	25%
6-10	316	12%	13	10%	329	12%
Over 10	274	11%	15	11%	287	11%
I alt	2.598	100%	135	100%	2.730	100%

Anm.: Der er afgrænset til følgende tvangsformer: fastholdelse, bæltefiksering samt akut beroligende medicin.

Børn/unge=0-17 år, Voksen=18+ år.

Kilde: Register over tvang i psykiatrien, Sundhedsdatastyrelsen

Tabel 3

Unikke patienter efter udvalgte diagnosegrupper og antal tvangsforanstaltninger, antal og andel, 2018

Antal tvangsforanstaltninger	DF00-09: Organiske lidelser		DF10-19: Psykiske lidelser mv. forårsaget af psykoaktive stoffer		DF20-29: Skizofreni mv.		DF30-39: Affektive sindslidelser		Øvrige*		I alt	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
1-2	179	61%	286	59%	772	50%	264	52%	384	49%	1.431	52%
3-5	81	27%	119	25%	386	25%	132	26%	179	23%	683	25%
6-10	21	7%	52	11%	218	14%	53	10%	92	12%	329	12%
Over 10	14	5%	25	5%	168	11%	56	11%	133	17%	287	11%
I alt	295	100%	482	100%	1.544	100%	505	100%	788	100%	2.730	100%

Anm.: Der er afgrænset til følgende tvangsformer: fastholdelse, bæltefiksering samt akut beroligende medicin.

En patient indgår i en diagnosegruppe, såfremt patienten har haft mindst én sygehuskontakt i 2018, hvor årsagen til kontakten var en diagnose inden for den pågældende diagnosegruppe. En patient kan indgå i mere end én diagnosegruppe.

*Øvrige omfatter:

- DF40-DF48 Nervøse og stress-relaterede tilstande samt tilstande med psykisk betingede legemlige symptomer
- DF50-DF59 Adfærdsændringer forbundet med fysiologiske forstyrrelser og fysiske faktorer
- DF60-DF69 Forstyrrelser i personlighedsstruktur og adfærd i voksenalderen
- DF70-DF79 Mental retardering
- DF80-DF89 Psykiske udviklingsforstyrrelser
- DF90-DF98 Adfærds- og følelsesmæssige forstyrrelser sædvanligvis opstået i barndom eller adolescens
- DX60-DX84 Tilsigtet selvskade
- DX85-DX99/DY00-DY09 Overfald eller mishandling (inklusiv voldshandling, overgreb eller omsorgssvigt).

Kilde: Register over tvang i psykiatrien og Landspatientregistret, Sundhedsdatastyrelsen.

”

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Maja Sørensen